

Шахматна **МИСЪЛ**

8

СОФИЯ 1954

СЪДЪРЖАНИЕ

	стр.
Десетилетие на успехи на българския шахмат	113
Р. Филчев — Полуфиналът за Републиканско първенство — Русе	114
Н. Минев — Впечатления от зоналния турнир	116
Н. Ючормански — Спортните резултати на нашите първи шахматисти във финалните турнири за първенство на страната — 9. IX 1944— 9. IX. 1954 г.	117

ПАРТИИ

Вл. Ганчев — № 107. Сицилианска защита. Ганчев—Пелтеков	118
В. Прахов — № 108. Френска защита. Т. Николов—В. Прахов	118
Р. Филчев — № 109. Защита Грюнфелд. Филчев—Прахов	119
Здр. Милев — № 110. Староиндийска защита. Милев—Писков	120
Ал. Андреев — № 111. Сицилианска защита. Пелинков—Ил. Димитров	120
В. Попов — Поучителен ендшпил	120
Н. Минев — № 112. Сицилианска защита. Минев—Солин	121
Ол. Нейкирх — № 113. Староиндийска защита. Пахман—Олафсон	121
П. Иванов — № 114. Защита Нимцович. Л. Сабо—Слива	122
Д. Костакиев — № 115. Сицилианска защита. Бери—Петросян	122
М. Вълчанов — № 116. Староиндийска защита. Бърн—Котов	123
№ 117. Староиндийска защита. Дейк—Бронщайн	123
Отборни срещи	124
№ 118. Испанска партия. Пелитов—Первишки	124
№ 119. Защита Каро-Кан. Чапразов—д р Тошев	124
№ 120. Испанска партия. Д. Иванов—Хаджистефанов	124
№ 121. Филидорова защита. Бончев—Керчев	124

ИЗ ШАХМАТНАТА ТЕОРИЯ

В. Прахов — Разменният вариант в защита Грюнфелд	125
--	-----

УЧЕБЕН ОТДЕЛ

Ал. Кипров — Висящи пешки	126
-------------------------------------	-----

Намерете най добрия ход	127
-----------------------------------	-----

ОТДЕЛ КОМПОЗИЦИЯ

Десет години българска шахматна композиция	128
Окончателни резултати от Републиканското първенство по шахматна композиция — 1952 год.	128

Редакционна колегия

А. Малчев (отг. редактор), Ал. Цветков, Ол. Нейкирх, арх. Вл. Рангелов, Ал. Кипров,
Б. Божков, Здр. Милев, М. Бобоцов, М. Вълчанов, Н. Минев, Н. Охридски, П. Петров

Редакция и администрация—ул. „Ст. Караджа“ № 5, София — Тел. 7-04-80

ШАХМАТНА МИСЪЛ

ИЗДАНИЕ НА ВЪРХОВНИЯ КОМИТЕТ
ЗА ФИЗИЧЕСКА КУЛТУРА И СПОРТ
ПРИ МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

Книжка осма
Година седма — 1954 г.

ДЕСЕТИЛЕНИЕ НА УСПЕХИ НА БЪЛГАРСКИЯ ШАХМАТ

Изминаха десет години от победата на славното Деветосептемврийско въстание. Сринал монархофашистката власт, нанесал тежък удар върху реакционните сили в нашата страна и станал пълновластен господар на своите съдбини, нашият народ използва този период в мирен съзидателен труд, за да построи основите на светлата сграда на социализма. Под ръководството на Българската комунистическа партия, с всестранина и безкористна помощ на Съветския Съюз, той извърши огромно строителство и осъществи такива коренни промени във всички области на стопанския, обществения и културния живот, които дадоха нов, социалистически облик на нашата страна, превръщайки я от изостанала земеделска в напреднала индустриално-земеделска.

Върху основата на този общ културен и стопански разцвет се разви и нашето шахматно движение, за което изминалото десетилетие е също период на непрекъснат подем. До 9 септември 1944 год. шахматът в нашата страна бе познат само на ограничен брой любители, предимно измежду интелигенцията. Шахматната организация, доколкото съществуваше такава, бе слаба, лишена от условия за масово разрастване и пълнокръвен живот, без средства и без перспектива за развитие. Фашистката власт спъваше развитието на шахмата. Тя го бе приравнила към хазартните игри и облагаше ползуването на шаховете с данъчни тежести.

След народното Деветосептемврийско въстание се промениха из основи условията за развитието на шахмата. Като спорт на ума, като културно занимание, като средство за възпитателно въздействие, шахматът получи признанието и подкрепата на народната власт. Подобно на организацията на шахмата в Съветския Съюз и у нас шахматът бе включен в състава на физкултурното движение. Това осигури необходимите материални и организационни предпоставки за бързо масовизиране на шахматното движение и за повишаване нивото на шахматното майсторство.

Благодарение свободния достъп на съветската шахматна литература, българските шахматисти се запознаха с организацията и живота на съветското шахматно движение, с постиженията на съветските майстори на шахматното изкуство, с принципите на съветската шахматна школа. Твърде много в това отношение допринесе гостуването в нашата страна на известните съветски шахматисти — гросмайсторите Керес и Бондаревски (1949 г.), както и посещенията на изтъкнати наши шахматисти (Иветков, д-р Тошев, инж. Писков, А. Иванова) в Съветския съюз.

Нуждата от шахматна просвета наложи издаването на редица шахматни книги на български език („Шахматното ръководство“ на М. Кантарджиев, „Курс от шахматни лекции“ от М. Еве, „Основи на шахматната игра“ от Х. Капабланка, „Избрани партии на М. Ботвиник“, „Моята система“ от Нимцович, „Съветската шахматна школа“ от М. Ботвиник, „В помощ на шахматиста“ от М. Кантарджиев — 2 издания). Важна придобивка за шахматното движение бе появяването на нашето списание „Шахматна мисъл“, което вече седем години върши пионерска работа за популяризирането на шахмата и за разпръскване на шахматна просвета.

Днес в нашата страна има изградени над 6800 шахматни секции с повече от 100,000 организирани шахматисти. Отраден с фактът, че една значителна част от тези цифри — 2255 секции и 28.000 шахматисти показват проникването на шахмата на село. Благодарение на общия културен подем на село и грижите на ДСО „Урожай“ там неговото развитие е особено бързо през последните две години.

Характерно явление за развитието на шахмата след 9 септември 1944 година е повишаването на шахматното майсторство на масата от българските шахматисти и появяването на голям брой силни състезатели. За това извънредно много допринесе създаденият през 1948 год. класификационен правилник. Въведената за първи път у нас разредна система даде голям тласък на състезателния живот, привлече много шахматисти към състезателна дейност и ги импулсира да работят за повишаване на своята шахматна квалификация. Само през първото полугодие на настоящата година са проведени 3270 турнири, в които са участвували около 48,000 състезатели. Броят на разредниците надминава вече числото 38,000. В шахматното движение, все повече навлизат и жените, измежду които има и немалък брой разреднички.

Едно от важните мероприятия, което също изигра голяма роля за повишаване на шахматното майсторство е въведената през 1948 година нова система за републиканските първенства. За първи път от тогава, чрез редица степенувани турнири в борбата за Републиканско първенство се включиха масово състезатели от цялата страна, а полуфиналите дадоха възможност за среща, обмяна на опит и съревнование между най-силните първоразредници с майсторите и кандидат-майсторите. По този начин се откри път за проявление на голям брой млади и талантиливи шахматисти. Показателен за непрекъснатия прилив на млади сили е фактът, че през 1953 година в осмото Републиканско първенство участваха пет нови кандидат-майстори и че в наскоро завършилите полуфинали се излъчиха пет нови състезатели, които също за първи път ще се съревновават във финал за Републиканско първенство.

Понастоящем нашето шахматно движение има 2 международни майстори, 12 майстори и 22 кандидат-майстори. Повечето от тях са показали вече успехи и в международни шахматни съревнования. В състоялите се през последните години международни срещи с НР Румъния и ГДР нашият национален отбор извоюва ценни победи. Високо постижение отбеляза нашият представител Здр. Милев в международните турнири в Букурещ (1951 г.) и в Полша (1952 г.), където завоюва първите места и бе удостоен със званието „международен майстор“. В проведения през настоящата година в Осло трети международен студентски шахматен турнир нашият отбор се класира на трето място пред отборите на всички капиталистически страни.

Изтеклото десетилетие на успехи на българския шахмат е само етап в неговото възходящо развитие. Перспективите за нови и по-големи постижения са гарантирани от непрестанния мирен подем на нашата народно-демократична страна и от големите грижи, които Партията и правителството полагаат за развитието на всички области на културата.

ПОЛУФИНАЛЪТ ЗА РЕПУБЛИКАНСКО ПЪРВЕНСТВО—РУСЕ

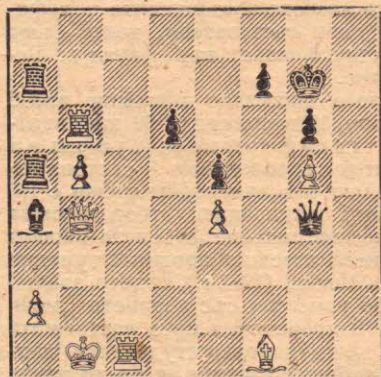
Р. ФИЛЧЕВ

Участието на международния майстор Здр. Милев, майсторът на спорта К. Писков, кандидат-майсторите А. Коларов, Р. Филчев и В. Прахов и на едни от най-опитните първоразредници, като Д. Пелтеков, Вл. Ганчев, Л. Сапунов и др. предвещаваеше съдържателна и напрегната борба. (Виж пълния състав в таблицата на стр. 4 на корицата.)

Първи срещи

На старта, за изненада на мнозина, отличен резултат — 4 точки от първите 4 кръга, постигнаха първоразредниците Вл. Ганчев и Т. Николов, показвайки значително по-добра и свежа игра от тая в миналогодишните полуфинали. Много добре, с по три точки от първите четири кръга, започнаха к. м. В. Прахов и първоразредникът Ил. Димитров. Първият постигна това, спасявайки по-тежки за него партии срещу Л. Сапунов и Кесаровски, а вторият — със смела и инициативна игра срещу Д. Пелтеков и Л. Сапунов. Добре започна и първоразредникът Ив. Ангелов, чиито 3 точки показваха, че той е добър не само като съдия по шахмат. Групата на майсторите Милев, Писков, Коларов, Филчев, които в началото бяха сочени като евентуални лидери, завършиха първите кръгове с твърде скромни резултати.

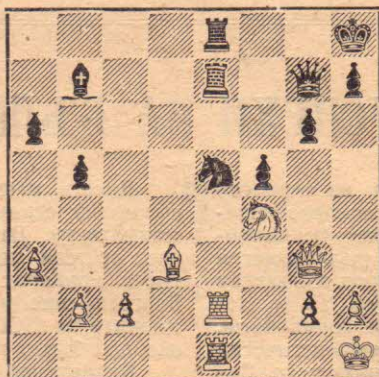
В тази начална фаза на турнира най-интересен се оказа вторият кръг, в който неочаквано загубиха международният майстор Здр. Милев срещу Л. Пелинков и канд. майсторът Ат. Коларов срещу Т. Николов. В партията Милев—Пелинков белите (Милев) във вариант „Земисш“ предприеха атака на царския фланг, която обаче се оказа недостатъчно добре подготвена и с точни ходове бе отразена. В последващата игра на дамския фланг Милев допусна слабости в позицията си, които бяха използвани много добре от противника му. Ето заключителната атака, с която черните решиха партията.

32. . . О: b5! 33. Т: b5 Т: a2 34. Оd3 Т7a3 35. Дс4 Д: g5 36. Тd1 Дg2 37. Ос2 Т: c2! Белите се предават, тъй като на 38. Д: c2 следва 38. . . Та1+ 39. Ц: a1 Д: c2 40. Т5d5 Д: e4 и черните печелят леко ендшпила.

В партията Николов—Коларов след двустра борба се получи позицията

на диаграмата. Черните имат леко позиционно преимущество, но в стремежа си да форсират правят грешка и губят:

28. . . Дh6? (Губи веднага. Необходимо бе 28. . . Цg8 с постепенно засилване на позицията). 29. Т: e5! Т: e5 30. Т: e5 Т: e5 31. К: g6+ h: g6 32. Д: e5+ Цh7 33. Дс7+ Дg7 (На 33. . . Цh8 следва 34. Дb8+ и Д: b7+) 34. Д: g7+ Ц: g7 35. Цg1 Цf6 36. Цf2 Цe5 37. g4! f: g4 38. О: g6 и белите скоро спечелиха.

Борбата в разгар

След осмия кръг начело във временното класиране бяха 1. Ганчев 7.5 т., 2. Ил. Димитров 6.5 т., 3. Прахов 6 т., 4. Филчев 5.5 т., 5—6 Милев и Николов по 5 т., 7—9 Коларов, Сапунов и Дяков по 4.5 т. Извънредно високият спортивен резултат на първите двама ги очерта като най-сигурни претенденти за финалната петорка. Същевременно този резултат повлиа за изостряне на борбата и за повишаване на творческото напрежение.

В 8-ия кръг м. с. Писков срещу Вл. Ганчев получи трета поредна загуба и с това отпадна от борбата за „петорката“. К. Писков, който преди играеше много успешно в полуфиналите, този път явно не бе във форма. За несполуката му оказа влияние и неправилната му тактика да играе изчаквателно, избирайки пасивни дебютни построения, несъответстващи на неговия агресивен стил. Ето как се разви тази решителна партия.

Ганчев—Писков: 1. e4 d6 2. d4 Kf6 3. Kc3 g6 4. Og5 Og7 5. Dd2 h6 6. Of4 g5 7. Oe3 Kg4 8. 0—0—0 K: e3 9. Д: e3 Kd7 10. h3 a6 11. g3 c5 12. Kge2 Da5 13. Og2 Tb8 14. d: c5 K: c5?! (Предвид слабостите на царския фланг необходимо бе 14. . . Д: c5) 15. Kd4 Od7 16. Цb1 Tc8 17. Тd2! (Добър защитителен план посредством който белите отбиват всички заплахы и преминават в контраатака) 17. . . b5 18. f4 b4 19. Kd1! Дс7 20. Тh1 e5 21. Kf5 О: f5 22. e: f5 Of6 23. Kf2 Цf8 24. Kg4 Цg7 25. К: f6 Ц: f6 26. Т: d6+! Цg7 27. Д: e5+ Цh7 28. f: g5 h: g5 29. Дf6 Ке6 30. Тс6 Д: g3 31. Д: f7+. Черните се предават. Съдържателна в стратегическо отношение борба.

Седмият кръг поднесе нова изненада—Здр. Милев загуби втора партия, този път срещу Дяков, който играейки успешно срещу лидерите, изведнаж застраши положението им. В същия кръг Прахов загуби срещу Филчев и положението му стана критично. В тази част на борбата, докато Николов в срещите си с лидерите поизпорти добрия си резултат, Филчев, Коларов и Сапунов подобриха съществено положението си и се включиха отблизо в борбата на челната група.

Решителен етап

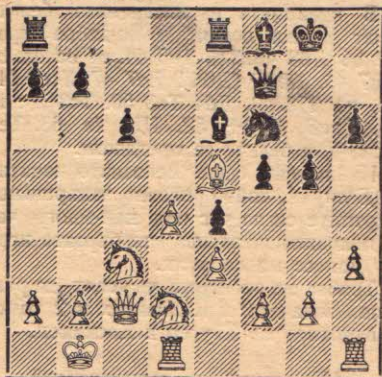
С приближаването на края борбата ставаше все по-ожесточена и изненадите, които отделните кръгове поднасяха, по-чести. Едновременно със състезанието за влизане в „петорката“ и за по-добро класиране интересно съревнование се водеше за измъкване от последното място между първоразредниците Д. Манев и Ал. Томов. Томов е добър тактик, но му липсва издръжливост и е слаб в реализацията на достигнатото преимущество. До осмия кръг той имаше осем поредни загуби. В деветия кръг обаче той успя да изненада своя противник Сапунов с един добре подготвен вариант на славянския гамбит, често игран в последните години от съветските майстори. Сапунов, (с черните) чиято бдителност вероятно бе приспана от факта, че играе срещу последния в таблицата, допусна неточности и загуби. Ето как протече тази интересна партия: 1. d4 d5 2. c4 e6 3. Kc3 c6 4. e4 d: e4 5. К: e4 Ob4+ 6. Od2 Д: d4 7. О: b4 Д: e4+ 8. Oe2 Ka6 9. Of8! Ke7 10. О: g7 Д: g2? 11. Of6! Д: h1 12. Dd6 0—0 13. Дg3+! Kg6 14. Of3 Д: g1+ 15. Д: g1 h6 16. Ke4 Цh7 17. h4 Kc5 18. Ос2 Kd7 19. Oe7 f5 20. О: f8 Kd: f8 21. 0—0—0 и реализирайки голямото си преимущество, белите спечелиха на 38-ия ход.

След тази загуба Сапунов в 11-ия кръг загуби и срещу Р. Филчев и с това отпадна от борбата за петорката. Отпаднаха от борбата за петорката и Ив. Дяков и Т. Николов, които в решителните си партии срещу Прахов, въпреки че имаха достигнато известно преимущество, първият направи реми, а вторият загуби. Заслужава да се отбележи голямата упоритост, която прояви Прахов в този турнир. Намирайки се в не много добра форма, в повече от партияте в началния стадий получаваше по-тежки позиции, но след това със завидно спокойствие, с голяма устойчивост в защитата и изобретателност в контраатаката спасяваше партиите. Така след 12-я кръг той бе един от първите, който си бе почти осигурил влизането във финала.

Неспокойна и нервна игра започнаха да проявяват лидерите Ганчев и Димитров. В 11-я кръг Ганчев изпусна печалба срещу Дяков, а Димитров загуби срещу Милев. В същото време Коларов, Милев и Филчев, играейки уверено и силно, с всеки изминал кръг намаля-

Ваха дистанцията от челната тройка (Ганчев, Прахов, Димитров).

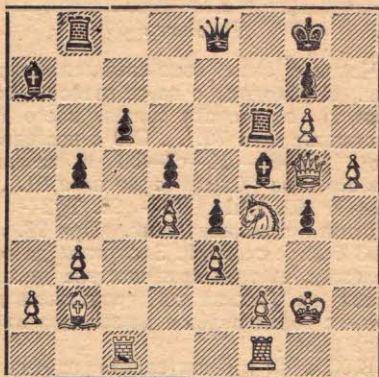
С голямо майсторство проведе Милев заключителната атака в партията си срещу Димитров:

Последва: 20. g4! Kd5 21. g:f5 O:f5 22. K:d5 c:d5 23. h4 g4 24. h5! a5 25. Tdg1 Ih7 26. Kf1 b5 27. Kh2 Tec8 28. Dd1 D:h5 29. K:g4 O:g4 30. T:g4 De8 31. Thg1 Ta7 32. Tg8 и черните се предадоха.

Победители и победени

След 12-ия кръг се оформи окончателно челната група. За петте места даващи право на участие във финала се водеше борба между 6 състезатели Ганчев, Димитров, Прахов, Филчев, Милев и Коларов. Предстояха интересни срещи. Особено решителен се оказа 13-ият кръг. Водещият от самото начало на турнира Вл. Ганчев отбеляза неочаквано първата си и единствена загуба, Филчев спечели срещу Коларов, а Прахов — срещу Ил. Димитров. По този начин първият бе застигнат, а вторият задминат от Милев и Филчев и последните два кръга оставаше да решат кой от тях ще отпадне. В този кръг се състоя и срещата Томов—Манев. Томов загуби партията, а с това и шансовете да се измъкне от последното място. Майсторът на спорта Писков, въпреки че бе вече дезинтересиран от борбата за влизане във финала, играейки с неотслабващ творчески интерес спечели срещу Пелинков с изящна комбинация:

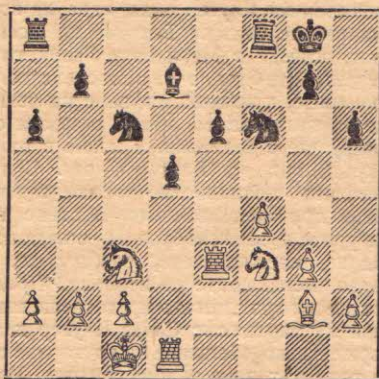

28. K:d5!! (Изиграно в цайтнот! — единствен начин да се продължи атаката. Черните, макар и без пешка, заплашваха да активизират двата си офицера посредством маневрата Oa7—b6—d8 и да получат преимущество предвид несигурното положение на белия цар).

28... c:d5 29. Tc7 O:g6 (Не спасява и ходът 29... Ob6 поради 30. T:g7+! Ц:g7 31. h6+ Цg8 32. D:f6 D:g6 33. h7+!! D:h7 34. Th1 Dg7 35. D:f5 и позицията е спечелена за белите — вариант, указан от Писков след партията) 30. h:g6 Dd8 31. Dh5! T:g6 32. T:a7 Df6 33. D:d5+ Цf8 34. Oa3+ b4 35. O:b4+! Черните се предадоха.

Ако имаше награда за най-хубава партия, то Писков заслужаваше да я получи. Даването на награди за най-хубава партия, за най-добър резултат в последните 5 кръга и пр. е установена практика в турнирите в СССР. Тези награди стимулират борбата и творческите достижения. Отбелязвайки това, ние считаме, че е уместно РСШ и отдел шахмат при ВКФС да обърнат внимание на този въпрос.

Ето как завърши партията Филчев—Коларов, в която белите (Филчев) реализираха точно позиционното си преимущество:

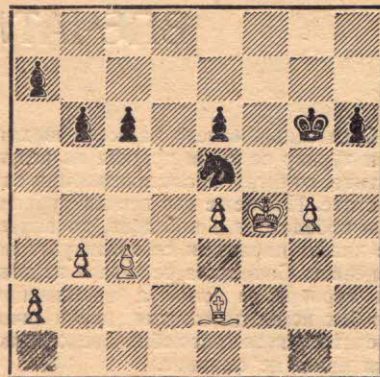

20. Ka4! Tfe8 21. Kb6 Tad8 22. Oh3 Ke4 23. K:d7 T:d7 24. T:e4! d:e4 25. T:d7 e:f3 26. Td3! e5 27. T:f3 e:f4 28. T:f4 Te7 29. Id2 g5 30. Tf2 Цg7 31. b3 Ke5 32. c4 h5 33. Цc3 g4 34. Og2 Цg6 35. Oe4+ Цg5 36. Tf5+ Цh6 37. Id4 Kf7 38. Tf6+ Цg7 39. Tg6+ Цf8 40. Od5! — черните се предават.

Четиринадесетият кръг не донесе никакви особени промени — Филчев, Димитров и Коларов спечелиха, а Ганчев, Прахов и Милев направиха реми. Милев също си осигури участието във финала и можеше да бъде спокоен, тъй като бергеровият му коефициент бе подобър от този на Коларов и Димитров. Борбата за петото място остана да се води между последните двама. Димитров имаше половин точка повече от Коларов, но му предстоеше тежка партия с лидера на турнира Ганчев.

Мобилизирайки се напълно и играейки с голяма воля за победа, Коларов в последния кръг узерено спечели срещу Дяков, Димитров обаче не можа да издържи напрежението на борбата и загуби срещу Ганчев, с което и отпадна от влизането във финала. Тази последна и трудна партия Ганчев проведе с голямо майсторство. Ето завършекът:

В тази на пръв поглед равна позиция черните успяват да открият правилния план, който поставя белите в „цугванг“: 41... Цf6 42. a4 Kg6+ 43. Цe3 Цe5 44. b4 Kf8! (Черният кон се стреми към пункта „f6“, откъдето

ще атакува едновременно пешките e4 и g4 и приковавайки офицера на f3 в защита да осъществи „цугванговата позиция“.) 45. Oa6 Kd7 46. Oe2 Kf6 47. Of3 a5! (Първата част от плана на черните е постигната и сега започва б рба за темпо. Не може 48. b5 поради c:b5 49. a:b5 a4 и черните печелят с крайната пешка). 48. Id3 Цf4 49. b:a5 b:a5 50. Og2 K:g4 51. Id4 Ke3 52. Oh3 e5+ 53. Id3 h5 54. Od7 h4 55. Цe2 c5 56. Цf2 Kd1+. Белите се предадоха. Поучителен пример за реализация на малко позиционно преимущество в ендшпила!

Двадесетдневната борба завърши с победа на първоразредника Вл. Ганчев и на канд. майстора В. Прахов, които поделиха I и II места. За играта на Прахов вече говорихме. Трябва да подчертаем отличното представяне на Вл. Ганчев, който запази водачеството си през целия турнир и покри заслужено нормата за кандидат-майстор.

Класираният се на трето място Филчев е единственият, който завърши турнира без загубена партия. Разделите IV и V места Милев и Коларов успяха навреме да поправят грешката си, състояща се в известно отпускане в началото на турнира. Много добре игра Ил. Димитров, но не можа да издържи напрежението в последните партии, поради което и отпадна от „плеторката“.

Не ще даваме оценки за играта на отделните състезатели. Ще подчертаем само общия извод от развоя на турнира — той показва, че превъзходството на нашите рутинирани майстори и кандидат-майстори над изтъкнатите млади първоразредници по отношение на теоретически познания и техника, тъй съществено до преди няколко години, постепенно изчезва и че чувствително се засилва напорът на младежта в нашите най-тежки турнири — полуфиналите и финалите.

В организационно отношение русенският полуфинал премина на необходимата висота. Заслугата за това е на организационната комисия в състав др. Грамен Митов, Георги Дерелиев, Мишел Тедески и Васил Петров. Състезанието се проведе в просторния и подходящо украсен салон на Окр. комитет на ДСНМ. Партиите се демонстрираха пред големия брой любители на шахмата, а местните вестници и радиото редовно информираха за хода на борбата и поддържаха буден обществен интерес към турнира.

ВПЕЧАТЛЕНИЯ ОТ ЗОНАЛНИЯ ТУРНИР

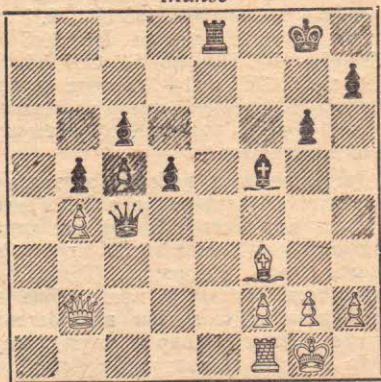
Н. МИНЕВ

След завършването на всеки шахматен турнир се прави преглед на резултатите, отчитат се постиженията и слабостите. И понеже във всички турнири има победители и победени, то винаги се хвалят първите и се критикуват победените. Споменава се винаги за хода на турнира, за неговата организация. Аз бих искал да споделя някои лични впечатления, за които обикновено малко или никак не се пише.

Комбинации „зад сцената“

Често се срещат комбинации, които не се случват в партията, но които дават своето отражение върху развоя ѝ и са не по-малко интересни. В две от моите партии се случиха такива „комбинации зад сцената“.

Минев

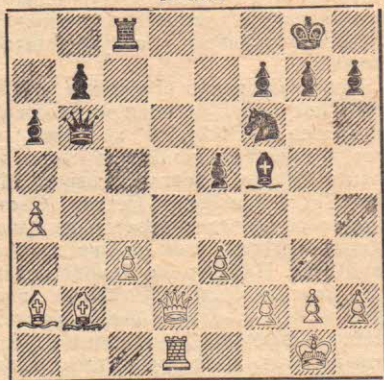

Лундин

В тази позиция, решавайки по общи съображения (проходна защитена), че имам явно преимущество в ендшпила, дълго изчислявах комбинацията: 29... Д: f1+ 30. Ц: f1 Оd3+ 31. Оe2 Т: e2 32. Дe3 и намерих действително красива печалба 32... Ос4! 33. Цg1 d4 34. Дc1 d3. За мое голямо очудване обаче след 29... Д: f1+ 30. Ц: f1 Оd3+ 31. Оe2 Т: e2 белите играха без страх 32. Д: e2 О: e2+ 33. Ц: e2 и пешечният завършек се оказа наравно. Така „от общи съображения“ беше ремизирана една добра позиция.

След 24-ия ход на белите в партията с нашия „стар познайник“, представител на ГДР Улман, се получи следната позиция:

Минев

Улман

Отивайки на нея, бях предварително решил, че печеля пешка след 24... Оd7 25. Дс2 О: a4 26. Д: a4 Д: b2. Правейки (за щастие!) последна проверка на варианта, забелязах ядовития ход 27. Дс4! Тf8 28. Д: f7+ !! и белите печелят. „Печалбата“ на пешка не се състоя и партията завърши наравно.

Цайтнот

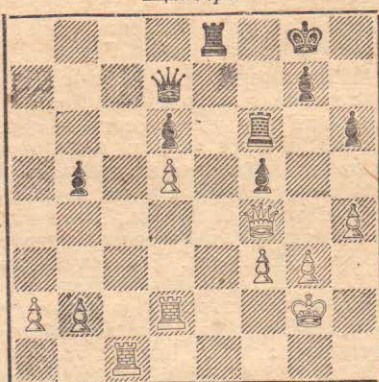
Главните „герои“ тук бяха Клугер и Коскинен. Изпадайки почти редовно в силни цайтноти, те успяха все пак в един сравнително висок процент да излязат „сухи“, но, разбира се, „сривовте“ бяха повече. В последните Коскинен превъзхождаше унгареца.

За унгарската делегация вечните цайтноти на Клугер бяха една от всекидневните грижи. Редовно на всеки кръг, особено в Мариански Лазни, где-то зрителите бяха почти непосредствено до масите, при приближаване на петия час на контролното време в залата се появяваше с бележник и молив в ръка секундантът на Клугер — мм. Сици. Неговата действително тежка задача беше при светкавичното местене на фигурите да занисва броя на оставащите ходове, преживявайки, разбира се, и бързоменяващите се позиции. Преди последния кръг, когато предстоеше важната му партия със Слива, Клугер даде тържествено обещание на другарите си, че този път няма да има цайтнот. Уви, не така лесно се изкоренява навикът! Петнадесет минути преди контролата му на демонстрационното табло все още стоеше цифрата 16, което означаваше, че остават още само... 24 хода. В този момент Клугер се опита да удържи обещанието си, като... предложи реми, което Слива, рвзбира се, не прие.

„Рекордът, обаче принадлежи на Коскинен, който в сложна и тежка позиция срещу Филип успя да направи 12 хода за около половин минута, и при това партията завърши реми.

Нешастният „герой“ беше Шайтар. В цайтнот той изгуби изключително важната за класирането си партия срещу Щалберг.

Щалберг

Шайтар

В позицията на диаграмата белите имат пешка повече и по-добра игра: 42. b3 Dd8 43. Tc6 Te5 44. a4 ba 45. ba Цh7 46. Дb4? (Dd4!) Де7 47. Tcc2 f4! 48. g4 Tf8 49. Dd4 Te3 50. Tc3 Д: h4 51. Т: e3 Dg3+ 52. Цf1 fe 63. Te2 Т: f3+ и белите се предадоха.

Цайтнотът беше непознато понятие за Басиуви, който редовно завършваше партиите си за час или най-много час и половина, но затова пък бързата игра му донесе много нули.

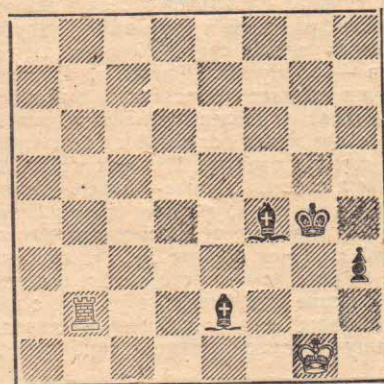
Трябва да отбележа, че успях „да разреша задачата“ и реализирах в 2 точки цайтнотите на Клугер и Коскинен.

„Щастие“ и „нешастие“

Всеки участник (с изключение на класирания се първи!) винаги след завършване на турнира говори за „нешастията“, които го спохотждали непрекъснато, и „щастие“, което се усмихвало на съперниците му. Аз съм съгласен, че има такова „щастие“ и „нешастие“, но неговите причини се крият в самите участници, в техните спортни, морално-волеви и творчески качества, и че напълно справедливо В. Панов отбелязва: „Загубилият е винаги виновен“.

Ето едно от „нешастията“ на турнира.

Пахман

Чокълтеа

Черните имат явно спечелена позиция. Необходимо е да се отгесни белият тур от втората линия, което се постигаше чрез 91... Of3 с последващо Цf5—e4—d4—c3—b3 и печели. Вместо това Пахман бързо игра 91... h2+ ?? 92. Цh1 Of3+ 93. Tg2+ и партията завърши реми. (При 93... Цh3 белите са пат!). Заслужава да отбележим, че това произшествие не попречи на Пахман да продължава да играе с голям подем и да завоюва първото място.

В XI кръг в решителната партия с Олафсон „щастие“ се усмихна и на Слива (диагр. на стр. 117).

Черните печелят леко след 33... Об7 и после О: f3. Вместо това, бързайки да реализира победата и да използва недостига от време на Слива, Олафсон игра 33... d3?? и след 34. Дс3+ Dd4 (34... Tg7 35. Te8x!) 35. Д: d4+ cd 36

№ 107. СИЦИЛИАНСКА ЗАЩИТА

ГАНЧЕВ

ПЕЛТЕКОВ

Полуфинал за Републиканско първенство — Русе, 1954 г.

Обяснения от Вл. Ганчев

1. e4 c5 2. Kc3 d6. По-добре е веднага 2. ... Kc6.

3.14. По-активно от обичайното „g3“ и Kge2.

3. ... Kc6 4. Kf3 Og4. В закрития вариант обикновено белите провеждат пряка атака на царския фланг, при която конят от „f3“ играе важна роля. Черните искат да го унищожат, но за сметка на това дават на белите двойка офицери.

5. Oe2 e6 6. 0-0 Kf6 7. h3 0:f3 8. 0:f3 Oe7. Черните биха могли да сменят единия офицер чрез 8. ... Kd4, но изостават в развитието.

9. Ke2 0-0 10. d4. Вместо да водят атаката в духа на закрития вариант посредством 10. d3, 11. Oe3 и т. н., белите предвид двойката офицери се стремят да разкрият играта. Не е добре 10. c3 поради 10. ... e5.

10. ... cd 11. K:d4 Dc7. Тук черните можеха да се опитат да спечелят пешка чрез 11. ... Db6, обаче след 12. Oe3 D:b2 13. Tb1 и т. н. белите получават инициативна игра.

12. Oe3 a6 13. De2 Tac8. Получи се позиция, подобна на шевенингенския вариант, в която липсва белият кон c3 и черният офицер c8, което е от полза за белите.

14. c3 Tfd8. Както се вижда от следващия ход, по добре беше Tfe8.

15. Df2 Te8 16. Tae1 Kd7 17. Dg3 Of6 18. Oh5. Белите подготвят предвижването e5 или f5.

18. ... Da5 19. f5 e5. След 19. ... K:d4 20. D:d6 се получаваха изгодни за белите усложнения.

20. Kf3 D:a2. Оттук черната дама пази важния пункт „f7“ и заплашва да ликвидира белите пионки на дамския фланг.

21. Td1 Цh8. Пешката на „d6“ не може да се запази. Например: 21. ... Oe7 22. Oh6 Of8 23. T:d6 Te7 24. O:g7! O:g7 25. T:d7! T:d7 26. f6 с печалба.

22. T:d6 Te7 23. Tfd1 Kcb8 24. Og5 Tc6. Най-добре. Слабо е 24. ... O:g5 25. K:g5 f6 26. K:h7! с печалба.

25. Dh4 Dc4 26. T6d5 b5 27. Ta1. Тъй като и двамата противници са вече в опасност от цайтнот, белите опитват една уловка. Заплашва пленяване на черната дама чрез 28. Kd2.

27. ... Tc8 28. Цh2 Db3 29. Tad1 Dc4. На 29. ... D:b2 следваше също както

в партията 30. O:f6 gf (30. ... K:f6 31. Td8+ Te8 32. T:c8 T:c8 33. K:e5 с атака) 31. K:e5 с матова атака.

30. T5d6 Tc6. Отново се получи позицията след 26 ход, но с тази съществена разлика, че белият цар е на h2,

35. T:f7? Печелеше веднага 35. Og6!! Обаче в силния цайтнот белите изчисляваха само вариантите, получаващи се след 34. ... D:e4 и 34. ... T:e4, и не съумяха да използват по-слабия ход на черните.

35. ... D:e4 36. D:e4 T:e4 37. Of3 Tcc4. По-добре е 37. ... Tcc4, но и тогава ендшпилът е леко спечелен за белите, които идват с царя до „h6“. Например 37. ... Tcc4 38. O:c6 T:c6 39. Ta7 Цg8 40. g4 с последващо Цg3—h4—h5—h6.

38. O:e4 T:e4 39. T:f6 Te2 40. T:a6 T:b2. Цайтнотът премина, но двамата противници продължават да играят бързо, не знаейки колко хода са направили.

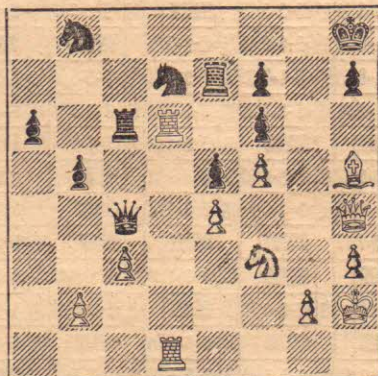
41. Tb6 Tf2 42. f6 Tf5? 43. Tb8 мат.

Вл. Ганчев

а не на g1. Сега белите осъществяват жертва на качество.

31. O:f6 gf.

Не може 31. ... K:f6 32. Td8+ Te8 33. T:e8 K:e8 34. Td8 Te8 35. De7 с печалба.

32. K:e5! T:e5 33. T:d7 K:d7 34. T:d7 Te8? По-добре е 34. ... D:e4, на което следваше, както в партията 35. D:e4 T:e4 36. Of3 Tcc4 37. O:c6 T:c6 38. T:f7 със спечелен ендшпил. На 34. ... T:e4 следва 35. Td8+ Цg7 36. Dg3+ Цh6 37. Tg8 Ц:h5 38. Dg7 с мат.

№ 107. ФРЕНСКА ЗАЩИТА

Т. НИКОЛОВ

В. ПРАХОВ

Обяснения от В. Прахов

Полуфинал за Републиканско първенство — Русе, 1954 г.

1. e4 c5 2. c3 e6 3. d4 cd 4. cd d5 5. e5 Kc6. Чрез пререждане на ходовете позицията се сведе до известния „вариант Нимпович“ във френска защита.

6. Kf3 Db6 7. a3. Ход, по-рядко срещан се в практиката. Обикновено тук се играе 7. Oe2 Kge7 и т. н. с примерно равна игра. Слабо е 7. Od3 Od7 8. Oe2 и черните печелят важно темпо На 8. Oe2? следва 8. ... Kb4 9. Ob3 (9. Oa4? Даб! 10. O:d7+ Ц:d7 11. Dd2 Kd3+ със спечелена позиция за черните — Унферац—Тешнер, 1948 г.) 9. ... Даб+ или 9. Kc3 K:c2+ 10. D:c2 Tc8 11. 0-0 Ke7 12. Oe3 Kc6+ — Мароци.

7. ... a5! Ход, препоръчан от Релшаб и почти неизпробван на практика. Другите продължения водят до по-тежка игра за черните. Например: 1) 7. ... Kge7 8. b4! Kf5 9. Ob2 Od7 10. g4 Kfe7 11. Kc3 Kg6 12. h4 h5 13. g5 Tc8 14. Ka4 Dd8 и белите имат преимущество — Релшаб — Унцикер, Бад Пирмонт — 1950 г. 2) 7. ... f6 8. ef K:f6 9. b4 Od6 10. Ob2 Od7 11. Kc3 0-0 12. Od3 Tae8 13. 0-0 Цh8 14. Te1 с по-добра игра за белите — Лотар Шмидт — Флор, Дубровник, 1950 г.

8. Oe2 Kge7 9. Kc3 Kf5 10. Kb5 h5. Иначе ще последва 11. g4 оголямо преимущество за белите.

11. 0-0 Od7 12. Db3 Dd8. Заплашваше 13. Kd6+.

13. Og5 Oe7 14. O:e7 Ц:e7? Черните недооцениха атакуващите възможности на белите на царския фланг. Трябваше просто 14. ... Kc:e7 с последващо 15. Kc6 и 16. ... 0-0 с добра игра за чер-

ните. След хода в текста черните изпитват затруднения.

15. Od3 a4 16. Дс2 Дб6 17. О: f5 Д: б5. Взимането на f5, както и 16. . . Кh6 са явно неизгодна поради Кd6.

18. Od3 Дб6 19. Таc1 Таc8 20. Дd2! Почват да се проявяват резултатите от 14-ия ход на черните. Сега не може 20. . . К: d4? поради 21. Дg5+ Цf8 22. Т: c8+ О: c8 23. К: d4 и не може 23. . . Д: d4?? поради 24. Дd8 мат. Не помага и пасивната игра. Напр.: 20. . . Цf8 21. Тc5 с последващо Тf1, Дf4 и Кg5 21. . . К: d4 22. Т: c8+ О: c8 23. К: d4 Д: d4 23. Да5!) с превъзходна позиция за белите. Предвид на тези варианти черните се решиха на хода:

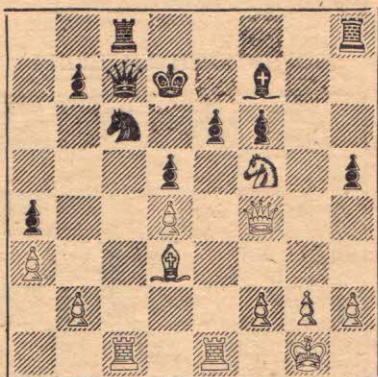
20. . . f6 21. ef+ gf 22. Kh4 Oe8 23. Te1 Of7 24. Дf4. На пръв поглед позицията на черните изглежда загубена. Всички бели фигури са добре разположени, топовете им владеят откритите линии, докато черните фигури са заети да посрещат различните угрози от страна на белите. Сега не може и 24. . . К: d4? 25. Д: d4! Д: d4 26. Kf5+ и 27. К: d4. Обаче позицията на черния цар се оказва неуязвима благодарение на силната пешечна верига в центъра.

24. . . Дс7 25. Дf3 Дd7. Заплашваше 26. Д: d5.

26. Дf4. Заплашваше 26. . . К: d4; ако 26. Ob5, Дd8, а след 26. Kg6+ О: g6 27. О: g6 Тcg8 28. Of5 Kd8 черните получават силно давление върху царския фланг на белите.

26. . . Дс7 27. Дf3. Белите, не намирайки начин да продължат атаката, изглежда, са доволни и от реми, но турнирното положение на черните ги заглъжаваше да играят на печалба и в тази по-трудна за тях позиция; те се отклониха от реми, играйки

27. . . Дd8 28. Дf4 Цd7 29. Kf5 Дс7. По-точно беше 29. . . Дf8, при което на 30. Kh4 би последвало 30. . . Дh6, а на 30. Dh4 Og6!

30. Дf3. След партията моят партньор заяви, че печелил партията, играйки 30. Дh4, показвайки варианта 30. . . Дd8 31. Дg3 Дс7? 32. Дg7 с печалба. Обаче вместо 31. . . Дс7 черните продължават 31. . . Дf8 с добра игра.

30. . . Тcg8 31. Kh4. Вече заплашваше 31. . . ef.

31. . . Дсd8 32. Ob5 Tg4 33. g3 Thg8 34. Kg2 Т: d4. Черните завоюваха важната централна пешка на d4, запазиха своята на a4 и значително подобриха разположението на своите тежки фи-

гури. Сега остава последният етап — реализацията на достигнатото преимущество.

35. Дс3 Дб6 36. О: c6+ bc 37. Ке3 e5 38. Кс2 Тс4 39. Дf3 Tf4 40. Де3 Д: e3 41. К: e3 Тd4 42. Те2 Og6. Записаният ход, при който партията бе отложена. Черните имат явно спечелена позиция, която на доиграването бързо реализираха.

43. Тс5 Та8 44. Кс1. Белите можеха да окажат повече съпротивление посредством 44. Te1 Тd2 45. Те1 Та6 46. Kd1 Od3, но и тогава черните бързо биха реализирали материалния и позиционния си превес.

44. . . Тd1+ 45. Цg2. Ако 45. Te1 О: c2, а ако 45. Ke1 Od3 46. Те3 Oc4 с последващо 47. . . Цd6.

45. . . Od3 46. Те3 Of1+ 47. Цf3 d4 48. Te1 Т: e1 49. К: e1 Цd6 50. Тc1 Тb8 51. Тс2. (51. Кс2 Т: b2)

51. . . Тb3+ 52. Цe4 Oh3. Белите се предават, тъй като следва мат или загуба на фигура. Една борческа, мамар и не без грешки, партия!

№ 109. ЗАЩИТА ГРЮНФЕЛД

ФИЛЧЕВ

ПРАХОВ

Полуфинал за Републиканско първенство — Русе, 1954 г.

Обяснения от Р. Филчев

1. d4 Kf6 2. Kf3 g6 3. Of4. Старинен вариант, игран навремето често от Ласкер, Алехин и Капабланка. Една от основните му идеи е да се ограничи действието на „Og7“ и да се упражни фигурен натиск върху центъра — вместо с пешки.

3. . . Og7 4. Кс3. Други възможни продължения тук са: 1. 4. h3 c5 5. c3 b6 6. Kbd2 cd 7. cd Ob7 8. e3 0—0 9. Od3 Кс6 10. 0—0 d6 с равна игра Ласкер—Алехин, Ню-Йорк, 1924 г. II. 4. Kbd2 d6 5. h3 0—0 6. e3 c5 7. Oe2 Kd6 8. Oh2 b6 9. 0—0 Ob7 10. c3 Дd7 11. Te1 Tfd8 12. Дс2 Таc8 13. Таd1 cd 14. К: d4 d5 — Смеслов—Глигорич — Цюрих, 1953 г.

4. . . d5. Черните можеха чрез 4. . . d6 5. e4 0—0 да преминат към защита Уфамцев, но вероятно предпочетоха по-сOLIDната игра за центъра и полето „e4“ пред двустратата такава по фланговете.

5. Дd2 0—0 6. Oh6. Към по-сложна игра води 6. h3 b6 7. e3 Ob7 и т. н. С размяната в текста белите осъществяват ослабление на черните полета в лагера на противника.

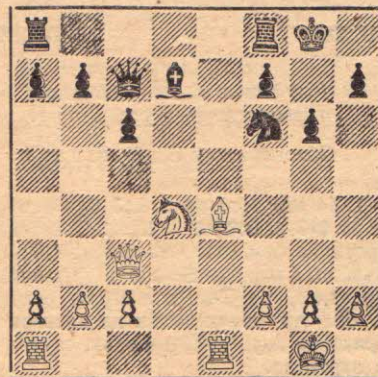
6. . . c6 7. О: g7 Ц: g7 8. e3 Kbd7 9. Od3 Дс7 10. 0—0. Тъй като основният план на черните е разкриване на играта чрез „e7—e5“, белите бързат с включването на туровете в игра, за да предприемат контраудар в центъра. По слабо е 10. e4, след който ход в партията Филчев—Милев от същия турнир последва: 10. . . de 11. К: e4 К: e4 12. О: e4 Те8 13. 0—0 e5 14. de К: e5 15. Tae1 К: f3+ 16. О: f3 — с много размени и бързо реми.

10. . . e5 11. e4! ed 12. К: d4 de 13. К: e4 К: e4 14. О: e4 Kf6 15. Tfe1! Въпреки размените в центъра и прибли-

зително равния характер на позицията по-активно разположение на белите им осигурява едно минимално, но доста продължително преимущество, чиято коварност, проличава само след два хода.

15. . . Od7. Не е добре 15. . . К: e4 15. Т: e4 Od7 поради неприятния ход 17. Те7! Цg8 18. Kf5!

16. Дс3! Цg8? Сравнително по-добре бе 16. . . Tfe8 или Tae8, макар че и тогава белите запазваха по-добра игра поради заплахите по диагонала „a1—h8“ и откритите линии.

17. К: c6!

В резултат на тази разменна комбинация белите завладяват напълно диагона „a1—h8“ и получават решително позиционно преимущество. Все пак реализацията изисква не малко труд и борба!

17. . . О: c6 18. Д: f6 О: e4 19. Т: e4 Д: c2 20. Tae1! Всеки друг ход може да изпусне печалбата. Слабо е например 20. Те7? Tae8! 21. Т: b7? Де4! 22. Даб! Те6! 23. Дb5 Тd8! и черните имат пълна компенсация за пешката.

20. . . Таd8. Не е добро и 20. . . Таc8 21. Те7 Тс6 (21. . . Тс7 22. h4+) 22. Дd4+

21. h4. Правилният план в подобни позиции е да се предизвикат слабости в противниковата позиция, които наред със заемане на седмия хоризонтал при евентуална размяна на дамите, ще решат туровия ендшпил. Всички по-натъжни действия на белите са насочени към осъществяването на тая цел.

21. . . h5 22. Те7 Td1. Наложителна размяна предвид нарастващите заплахи и пасивната роля на черния топ на „f8“, който е свързан със защитата на пункта „f7“ и осмия хоризонтал.

23. Т: d1 Д: d1+ 24. Цh2 Дd5 25. a4 Тс8 26. f4 Тb8 27. a5 a6 28. b4. Докато черните разполагат само с очаквателни ходове, белите осигуряват прорива „f5“ с цел при евентуална размяна на дамите на „f5“ да фиксират пункта „b7“ и атакуват с царя си слабите противникови пешки.

28. . . Тс8 29. f5 gf. Ендшпилът след 29. . . Д: f5 30. Д: f5 gf 31. Т: b7 също е загубен за черните.

30. Те3! f4 31. Те5 Дс6 32. Tg5+ Цf8 33. Дg7+ Цe7 34. Тс5! Във взаимен цайтнот белите спекулират. Безспорно по-точно беше 34. Ge5+ Цd8 35. Д: f7 и черните са в цугванг.

34. . . Д: c5. На 34. . . Дd7 следва 35. Де5+ Цf8 36. Т: c8+ с печалба на дамата.

35. bc T: c5 36. d4 Tb5 37. D: f4 f6 38. g4 hg 39. D: g4 Cf7 40. Цг3 T: a5.

41. Дс4+! Записаният ход. Черните се предадоха предвид варианта 41. . . Цг6 (Единствено — другаде се губи турът) 42. Дс2+! f5 (Също единствено) 43. Дб3! Tb5 44. Де6+ Цh5 45. Дf7+ Цh6 47. h5 f4+ 48. Цг4 и белите печелят.

Интересна и напрегната в стратегическо и тактическо отношение борба.

№ 110. СТАРОИНДИЙСКА ЗАЩИТА МИЛЕВ ПИСКОВ

Полуфинал за Републиканско първенство — Русе, 1954 г.

Обяснения от Здр. Милев

1. d4 Kf6 2. c4 g6 3. Kc3 Og7 4. e4 d6 5. f3 0-0 6. Oe3 e5 7. Kge2. Съветските гротмайстори, които напоследък отново въведоха вариант Земиш в турнирната практика, на 7-ия ход играят редовно 7. d5. Аз обаче исках да проверя на практика двуострия вариант, случил се в партията.

7. . . ed 8. K: d4 c6 9. Kc2. Ход на Алаторцев. Препоръчваното от Пахман 9. Дб3 е по-слабо, понеже черните могат просто да играят на развитие: 9. . . Дс7 10. 0-0-0 Kbd7 с последващо Kc5, Oe6, Tad8 и да получат удобна игра.

9. . . d5. Обикновено се играе 9. . . Te8 10. Dd2 и чак тогава 10. . . d5. Пререждането на ходовете само дава повече възможности за белите.

10. cd cd 11. ed Te8 12. Dd2. По силно е 12. Цf2, но белите искаха да получат теоретичната позиция.

12. . . Da5 13. 0-0-0 Ka6. Черните избират нов път, стремежи се чрез бързо развитие да използват откритите линии за атака. След 13. . . a6 14. Oc4 b5 15. Ob3 b4 16. Ka4! белите получават преимущество (Алаторцев — Смилов, Москва, 1941 год. с включени ходове Kbd7 и Tae1).

14. Od4? Несполучлив ход, който изпуска преимущество. Белите възнамеряваха на 14. . . Of5 да отговорят 15. Ke3, но не забелязаха хода 15. . . Oh6! Затова най-точно е 14. g4.

14. . . Of5 15. g4. Единствен ход! Всичко друго е по-слабо.

15. . . 0: c2 16. D: c2 Kb4. Не може 16. . . Oh6+ 17. Цb1 K: d5 18. K: d5 D: d5 19. Oc4 и белите имат почти спечелена позиция.

17. Дб3 Tсc8? Нак не беше добре 17. . . K: d5, но вместо изкуствения ход в текста 17. . . Tас8 или 17. . . Tad8 даваха шансове за изравнение.

18. Цb1 Td8. Признание на грешката, но вече и „разкаянето“ не помага.

19. Oc4 Td7 20. a3 Ka6 21. Ob5 T7d8 22. g5. Белите минават в пряка атака! Пешката в повече и иялнотът за противника улесняват печалбата им.

22. . . Kh5 23. 0: g7 Ц: g7 24. d6! Дб6 25. Dd5 Цg8 26. Де5 Kc5 27. Kd5! f6 28. K: b6 fe 29. K: a8 T: a8 30. The1. Черните се предават.

№ 111 СИЦИЛИАНСКА ПАРТИЯ

ПЕЛИНКОВ

Ил. ДИМИТРОВ

Полуфинал за Републиканско първенство — Русе, 1954 г.

Обяснения от А. Андреев

1. e2-e4	c7-c5
2. Kg1-f3	Kb8-c6
3. d2-d4	c5: d4
4. Kf3: d4	g7-g6

Този старинен вариант напоследък се играе често благодарение на теоретическите изследвания на московския майстор Симагин.

5. b2-b3

Оригинален, но недобър ход, тъй като улеснява играта на черните по диагонала h8—a1.

Добри продължения са 5. Kc3 и 5. c4.

1. 5. Kc3 Og7 6. Oe3 Kf6 7. K: c6! (препоръчано от Болеславски; по-слабо е 7. Oe2 0-0 8. Dd2 d5! с добра игра у черните) bc 8. e5 Kg8 9. f4 и сега трябва да се играе 9. . . Kh6, тъй като на 9. . . f6 следва 10. e6! de 11. Df3 Od7 12. 0-0-0 с опасна атака.

II 5. c4 Og7 6. Oe3 Kf6 7. Kc3 Kg4! 8. D: g4 K: d4 9. Dd1! Kc6 10. Dd2 с малко преимущество за белите (Трифуневич—Щолц, 1946 г.) или като Симагин 6. . . Kh6! 7. Oe2 d6 8. Kc3 0-0 9. 0-0 f5 с перспективна игра у черните.

5. . . .	Of -g7
6. Oc2-b2	Dd8-a5+
7. Ob2-c3	Da5-c5
8. Kd4-b5	Og7: c3+
9. Kb1: c3	a7-a6
10. Dd1-d5	. . .

Естествено не може 10. Kc7+? Цd8 11. K: a8 D: c3+ и черните печелят. Или 10. Kc7+ 11d8 11. K7d5 e6 12. Ka4 Da5+ 13. K5c3 b5 също с печалба.

10. . . .	Дс5-b6
11. Of1-c4	Kg8-h6
11. . . ab 12. D: f7+ Цd8 13. Df8+ Цc7 14. Kd5+.	
12. Kb5-a3	Дб6-b1!
13. Ka3-b1	0-0
14. Dd5-d2	Kh6-g4
15. f2-f4	. . .

Белите не искат да допуснат Ke5, но много отслабват позицията си. За предпочитане беше 15. 0-0 и ако Kge5, 16. Oe2 или d3.

15. . . .	Дb4-c5
16. Kc3-d1	Kc6-d4

С цел да предизвика нови отслабления — h3 и c3. Друга възможност беше да се продължи развитието посредством 16. . . d6 17. h3 Kf6 18. Kbc3 Oe6 19. O: e6 fe с угрозата Kh5 или 19. Od3 Kh5.

17. h2-h3	Kg4-f6
18. c2-c3	Kd4-c6
19. Kd1-f2	d7-d6
20. Oc4-d3	b7-b5
21. 0-0	e7-e5!

Игра по отслабените черни полета и особено f4 и g3 в случай на 22. fe de (може и K: e5).

22. b3-b4	Дс5-b6
23. f4-f5	Kf6-h5
24. Dd2-h6	d6-d5!

Сега не може 25. ed Ke7 и позицията на белите рухва.

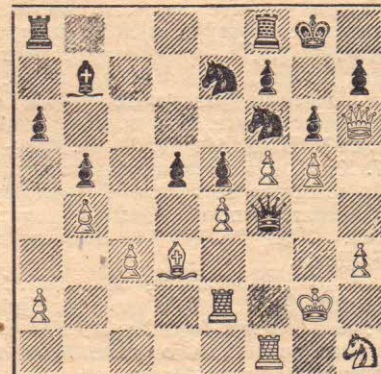
25. g2-g4	Kh5-f6
26. Цg1-g2	. . .

Както ще се види от развоя на партията, за предпочитане беше 26. Цh2.

26. . . .	Oc8-b7!
27. Kb1-d2	Kc6-e7
28. g4-g5	. . .

Това окончателно губи партията, но вече е трудно да се укаже нещо по-добро. На 28. Tae1 (препятствайки Де3) следва Цh8! и пак не може 29. g5 поради K6g8 30. Dh4 de.

28. . . .	Дb6-e3
29. Ta1-e1	Де3: d4
30. Te1-e2	Dd2-f4
31. Kf2-h1	. . .

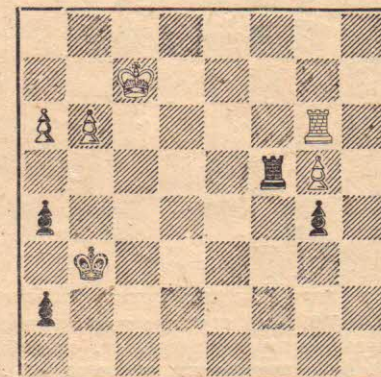

Дамата няма удобно поле за отстъпление, но следващата малка комбинация решава веднага изхода на борбата

31. . . .	d5: e4!
32. Tf1: f4	e5: f4
33. g5: f6	e4: d3+
34. Цg2-f2	Ke7: f5
35. Dh6: f4	d3: e2
36. Kh1-g3	Kf5: g3
37. Df4: g3	Tf8-e8

Белите се предават.

ПОУЧИТЕЛЕН ЕНДШПИЛ

Всеки ендшпил, дори на вид и най-простият, крие тънкости. Това показва следващият пример. Положението на диаграмата се получи след 45-ия ход на белите в партията Хр. Геренски—м. с. Вес. Попов от полуфинала в Благоевград. Играещият с белите Геренски се отнесе пренебрежително към този ендшпил, смятайки, че белите постигат наравно „дори само да местят царя“. Чер-

